

PROTOKÓŁ
KONTROLI SPRAWDZAJĄCEJ
przeprowadzonej
w Domu Pomocy Społecznej
w Skwierzynie

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017r., poz. 1769 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz. 543 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. poz. 964 ze zm.)

zespół kontrolny w składzie:

- **Joanna Jaźwińska** - Kierownik Oddziału Nadzoru i Kontroli w Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 315-1/2017 z dnia 4 grudnia 2017r. - *przewodnicząca zespołu*;
- **Marta Mikołajczyk** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 315-2/2017 z dnia 4 grudnia 2017r.

(akta kontroli str.1-4)

przeprowadził w okresie od 07 grudnia 2017r. do 07 lutego 2018r. w Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, kontrolę sprawdzającą. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 07 grudnia 2017r. Zakres kontroli obejmował sprawdzenie stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych, wydanych na skutek kontroli doraźnej (przeprowadzonej w Domu, 30 czerwca 2016r.).

(akta kontroli str.5-18)

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług.

Czynności kontrolnych dokonano w obecności Pani Agnieszki Błajet – Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie.

Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str.19-22)

Kontrolujący zbadali sposób realizacji – wydanych przez Dyrektora tut. Wydziału - zaleceń pokontrolnych z 1 grudnia 2016r., znak PS-I.431.3.8.2016.MMik o treści:

1. Uregulować kwestię liczby mieszkańców do statutowej liczby miejsc w Domu nie później niż do dnia 31 grudnia 2016r., zgodnie z art. 57 i 57a ustawy o pomocy społecznej;
2. Spełnić wszystkie warunki wymagane standardem w zakresie usług bytowych i sanitarnych zgodnie ze wskazówkami zawartymi w protokole, na mocy art. 57 i 57a cyt. ustawy;
3. Dostosować liczbę oraz rodzaj określonych grup zawodowych w zespole terapeutyczno – opiekuńczym do indywidualnych potrzeb mieszkańców, w myśl art. 55 cyt. ustawy oraz §6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej;
4. Pracownikom zespołu terapeutyczno – opiekuńczego powierzać zadania wynikające wyłącznie z charakteru zajmowanego stanowiska, zgodnie ze wskazówkami zawartymi w protokole, w myśl art. 55 cyt. ustawy oraz §6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej;
5. Zapewnić mieszkańcom posiłki w wymaganych odstępach czasu oraz dopracować dokumentację dot. stosowania indywidualnych diet w przypadku osób tego wymagających w oparciu o §6 ust. 1 pkt 6 cyt. rozporządzenia;
6. Dostosować liczbę kąpieli do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców oraz dopracować dokumentację dot. procedury toalety i kąpieli w Domu, w świetle art. 55 cyt. ustawy.

Pismem z 20 grudnia 2016r., 25 stycznia 2017r, 6 marca 2017r., i 5 kwietnia 2017r. Dyrektor jednostki poinformował tut. Urząd o sposobie i terminie wykonania zaleceń. Termin zaleceń dotyczył warunków bytowych i sanitarnych. Dyrektor zapewnił, że wykona wszystkie pozostałe zalecenia pokontrolne. W międzyczasie do tut. Wydziału wpłynęły informacje od mieszkańców Domu, o niewłaściwej jakości, zapewnianych im usług.

(akta kontroli str. 423-432)

Kontrolujący ocenie poddali również sposób realizacji wniosków z kontroli Domu – Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu, z 19 grudnia 2015r., o treści:

- *poczynić starania celem poprawy warunków mieszkańców w pomieszczeniu przeznaczonym na stołówkę i zamontowania windy osobowej,*
- *zastrzeżenia budzi usytuowanie punktu prawnego przy sali gimnastycznej...*

(akta kontroli str. 23-32)

Oceny zaleceń kontrolujący dokonali w badaniu następujących zagadnień:

1. Standard usług bytowych i sanitarnych .
2. Wskaźnik zatrudnienia w zespole terapeutyczno-opiekuńczym i organizacja usług domu;
3. Zadania pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego;
4. Usługi żywieniowe, organizacja posiłków;
5. Higiena osobista i pielęgnacja mieszkańca.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto:

- ustalenia dokonane w ramach oględzin pomieszczeń obiektu;
- treść przyjętych do protokołu ustnych oświadczeń/ wyjaśnień Dyrektora Domu;
- dokumenty udostępnione kontrolującym, w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki,
- dokumenty udostępnione w toku kontroli, nadesłane przez Dyrektora pismami z 27 grudnia 2017r. (data wpływu do Urzędu – 29 grudnia 2017r.), z 22 stycznia 2018r. (data wpływu do Urzędu - 25 stycznia 2018r.) i na wezwanie kontrolujących z 07 lutego 2018r. (data wpływu do Urzędu – 15 i 22 lutego 2018r.).

(akta kontroli str.33-36)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

Ad. 1. Standard usług bytowych i sanitarnych.

W myśl przepisów ustawy o pomocy społecznej, organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. Zapisy rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej

określają standard usług bytowych, sanitarnych wspomagająco – opiekuńczych domu pomocy społecznej. Jednym z warunków spełnienia standardów jest brak barier architektonicznych na terenie Domu i w jego otoczeniu, zainstalowana winda w budynkach wielokondygnacyjnych, odpowiednie umeblowanie pokoi mieszkalnych, wyposażenie w system przyzywowo – alarmowy i system alarmowo - przeciwpożarowy. Rozporządzenie reguluje również m.in. dopuszczalną liczbę mieszkańców w pomieszczeniach mieszkalnych, liczbę mieszkańców korzystających z łazienek i toalet.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący:

- przeprowadzili oględziny wybranych pomieszczeń Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, które nie spełniały wymaganych standardów podczas kontroli doraźnej w 2016r. oraz pomieszczenia wybranego mieszkańca pod względem jego potrzeb,
- przyjęli analizę dokumentacji związanej z liczbą mieszkańców Domu;
- poddali analizie dokumenty sporządzone przez Dyrektora Domu: wykaz pomieszczeń mieszkalnych oraz wykaz łazienek i toalet w Domu;
- przyjęli analizę dokumentacji, która dotyczy działań związanych z budową windy w DPS;
- przyjęli treść przyjętych do protokołu ustnych oświadczeń/ wyjaśnień Dyrektora Domu.

Kontrolujący ustalili, że liczba mieszkańców Domu jest zgodna ze statutową liczbą miejsc i nie przekracza liczby z zezwolenia Wojewody Lubuskiego.

Dom Pomocy Społecznej w Skwierzynie, działa na podstawie zezwolenia Wojewody Lubuskiego nr PS.I.AKac/9013/8/2008 z 23 kwietnia 2009r. Dom przeznaczony jest dla 47 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (kobiet i mężczyzn). W dniu kontroli – 7 grudnia 2017r. – Dom zamieszkiwało łącznie 47 mieszkańców, tj. zgodnie z zezwoleniem wojewody. Z analizy „Miesięcznych informacji o aktualnej liczbie mieszkańców DPS uprawnionych do dotacji z budżetu państwa (...)” w miesiącach styczeń – grudzień 2017r. wynika, że liczba ta utrzymuje się na stałym poziomie (47 mieszkańców).

Ustalono, że Dom spełnia standard usług bytowych i sanitarnych.

Zezwolenie wojewody zostało wydane m.in. na skutek przeprowadzonych w obiektach Domu oględzin. Protokół z wizytacji z 21 kwietnia 2009r. włączono do akt kontroli. Na mocy art. 126 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, zespół kontrolny, przeprowadził oględziny jednostki. Ustalił, że Dom Pomocy Społecznej w Skwierzynie usytuowany jest w dwóch odrębnych budynkach:

- dwukondygnacyjnym budynku administracyjnym z częścią mieszkalną i pomieszczeniami do terapii;
- trzykondygnacyjnym, podpiwniczonym budynkiem mieszkalnym.

Pokoje mieszkańców wyposażone są w wymagany przepisami sprzęt, system przyzywowy – alarmowy i przeciwpożarowy. Dostęp do instalacji przywoławczej nie budzi zastrzeżeń. Pokoje pozbawione barier funkcjonalnych, dostępne do potrzeb osób niepełnosprawnych. Kontrolujący nie mają zastrzeżeń do wyposażenia i wyglądu wizytowanych pokoi.

Mieszkańcy mają zapewniony dostęp do realizowanych usług wspomagających – pomieszczenia rehabilitacyjnego. W części administracyjnej do dyspozycji mieszkańców jest m.in. sala gimnastyczna. Podczas kontroli doraźnej w 2016r., w części, w której usytuowane jest pomieszczenie rehabilitacyjne, sala DPS-u udostępniana była innej instytucji, jako punkt nieodpłatnej pomocy prawnej. Podczas kontroli 7 grudnia 2017r. taka sytuacja nie miała miejsca. Zlikwidowano punkt.

Dyrektor Domu zmieniła przeznaczenie pokoju mieszkalnego znajdującego się w części piwnicznej budynku głównego na pokój „socjalny”. Pomieszczenie pełni funkcję pokoju gościnnego dla rodzin mieszkańców Domu. Wyposażenie pokoju (łóżka, stolik) świadczy o faktycznym jego przeznaczeniu.

Liczba łazienek i toalet jest dostosowana do liczby mieszkańców na danej kondygnacji Domu. Pomieszczenia te są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Mieszkańcy (47 osób) mają do dyspozycji łącznie 12 łazienek i 14 toalet, z czego:

- w budynku administracyjnym z częścią mieszkalną – dla 8 mieszkańców dostępne są 2 łazienki i 2 toalety;
- w budynku mieszkalnym na parterze – dla 14 mieszkańców – zapewniono 5 łazienek i 5 toalet;
- w budynku mieszkalnym na I piętrze – dla 25 mieszkańców – znajduje się 5 łazienek i 7 toalet.

Standard wymagany przepisami zatem został spełniony, tj. min. 1 łazienka na 5 osób i min. 1 toaleta na 4 osoby.

Ustalono, że wewnątrz budynku głównego nadal występują bariery architektoniczne (brak windy).

Na podstawie analizy dokumentacji oraz ustnych wyjaśnień Dyrektora Domu, zespół kontrolny ustalił, że Dyrektor Domu – od czasu ostatniej kontroli - podjęła działania zmierzające do montażu windy wewnątrz budynku głównego, co kontrolujący oceniają pozytywnie. Faktycznie, w dniu kontroli, poruszanie się pomiędzy kondygnacjami budynku mieszkalnego, było możliwe wyłącznie schodami.

W listopadzie 2017r., uprawniony specjalista geolog, wydał opinię geotechniczną o warunkach gruntowo – wodnych w rejonie projektowanego szybu windowego na terenie Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie. Zaliczył projektowany obiekt do I kategorii geotechnicznej, klasyfikując warunki do prostych. Pani Dyrektor wyjaśniła, że projekt windy został wykonany i wystąpi o jego zatwierdzenie do właściwego organu. Wyjaśnienia potwierdziła kserokopią umowy na projekt budowlany szybu windowego oraz fakturą za wykonanie projektu. Na początku 2018r. postara się o pozwolenie na budowę windy. Następnie wystąpi o dofinansowanie do inwestycji, do Urzędu Marszałkowskiego (druga połowa 2018r.). Pani Dyrektor uzależnia realizację zadania od możliwości pozyskania środków finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Kontrolujący uważają, że bez względu na źródło finansowania zadania, nie ma możliwości odstąpienia od jego wykonania.

(akta kontroli str.37-66; 77-78)

Zalecenia o treści:

- *uregulować kwestię liczby mieszkańców do statutowej liczby miejsc w Domu nie później niż do dnia 31 grudnia 2016r. (...) zostało zrealizowane.*
- *spełnić wszystkie warunki wymagane standardem w zakresie usług bytowych i sanitarnych (...) - zostały zrealizowane częściowo.*

Dyrektor Domu podjęła działania mające na celu likwidację bariery architektonicznej wewnątrz budynku głównego Domu, co kontrolujący oceniają pozytywnie. Nadal jednak poruszanie się mieszkańców między kondygnacjami jest możliwe wyłącznie po schodach.

Zalecenie *spełnić wszystkie warunki wymagane standardem w zakresie usług bytowych i sanitarnych (...)* do dalszej realizacji.

Ad. 2. Wskaźnik zatrudnienia w zespole terapeutyczno-opiekuńczym i organizacja usług domu.

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, dom pomocy społecznej, świadczy usługi opiekuńcze i wspomagające na poziomie obowiązującego standardu. Warunkiem efektywnej realizacji tych usług - w myśl zapisów rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej – jest posiadanie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy. Wskaźnik zatrudnienia ma wpływ na jakość usług świadczonych na rzecz mieszkańców Domu; od niego zależy organizacja usług w domu i zabezpieczenie dyżurów. Ponadto, może mieć wpływ na jakość i poziom usług świadczonych w Domu oraz właściwe zabezpieczenie potrzeb mieszkańców. Przepisy dopuszczają ponadto zatrudnienie wolontariuszy, stażystów praktykantów oraz osób odbywających służbę zastępczą w domu, jeśli pracują bezpośrednio z mieszkańcami w Domu. Udział tych osób nie może przekroczyć 10% ogólnej liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno – opiekuńczym. Jednocześnie, zapisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych określają m.in. stanowiska, na jakich w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnieni mogą być pracownicy. Wojewoda ustawowo zobowiązany jest m.in. do stwierdzania zgodności zatrudnienia kadr pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.

Do oceny zagadnienia kontrolujący przyjęli:

- analizę zapisów Regulaminu Organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, który Zarząd Powiatu w Międzyrzeczu przyjął 13 marca 2017r.
- dokument dotyczący liczby mieszkańców DPS wg stanu na 07.12.2017r. pn. „Lista Mieszkańców DPS w Skwierzynie na 07.12.2017r.”,
- analizę dokumentów związanych z zatrudnieniem pracowników w zespole terapeutyczno – opiekuńczym;
- analizę dokumentacji dotyczącej ewidencjonowania czasu pracy pracowników terapeutyczno – opiekuńczego;
- analizę akt osobowych pracowników i/lub osób wykonujących zadania w kuchni;

- analiza dokumentacji wybranego mieszkańca pod kątem jego zaangażowania w organizację usług w Domu.

Ocenił poddano listy obecności wszystkich pracowników zespołu za miesiąc listopad 2017r.

Dodatkowo, ocenie podlegały 3 umowy zawarte z osobami, które realizują w DPS czynności związane z pomocą w kuchni:

- 2 umowy o pracę na stanowiskach: pomoc kuchenna oraz „konserwator/pomoc kuchenna”;
- 1 umowa zlecenie dot. pomocy kuchennej świadczonej w DPS w weekendy.

Kontrolujący ustalili, że Dyrektor Domu zatrudnia liczbę pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego w wymaganym ustawowo wymiarze - w przeliczeniu na etaty.

Dom Pomocy Społecznej w Skwierzynie działa na podstawie zezwolenia wojewody nr PS.I.AKac/9013/8/2008 z 23 kwietnia 2009r., z treści którego wynika, że przeznaczony jest dla 47 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (kobiet i mężczyzn). Zgodnie z §6 ust. 2 pkt 3 lit. d cyt. rozporządzenia wskaźnik, o którym mowa, powinien wynosić nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca tego Domu (23,5 etaty).

W dniu prowadzenia czynności kontrolnych w siedzibie jednostki, Dom zamieszkiwało 47 mieszkańców.

Z analizy wykazu pracowników oraz list obecności wynika, że wartość wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym - w dniu kontroli - wynosiła 0,50 co w przeliczeniu na etaty stanowi 23,52 etaty. Wyliczając wskaźnik zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym brano pod uwagę rzeczywisty stan zatrudnienia w Domu, pomniejszając go o pracowników przebywających na długotrwałych zwolnieniach chorobowych (powyżej 30 dni). Analiza list obecności wykazała, że w ww. zespole znajdują się 3 takie osoby: pielęgniarka, instruktor ds. kulturalno – oświatowych i opiekun/kierowca samochodu osobowego.

W skład zespołu terapeutyczno – opiekuńczego, według stanu na dzień kontroli, wchodziło ogółem 30 osób, w tym: kierownik zespołu terapeutyczno – opiekuńczego, pracownik socjalny (2 osoby), pielęgniarka (7 osób), opiekun (6 osób), pokojowa (5 osób), instruktor terapii zajęciowej (3 osoby), fizjoterapeuta, psycholog, psychiatra, 3 osoby spoza działu terapeutyczno – opiekuńczego pełniące funkcję pracownika pierwszego kontaktu (wliczono

do zespołu 0,67 etatu. Do wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym wliczono ponadto 3 osoby spoza działu terapeutyczno – opiekuńczego:

- 2 osoby pełnią funkcję pracownika pierwszego kontaktu (0,25 wymiaru zatrudnienia każdego z następujących stanowisk: starszy inspektor ds. administracyjno – kadrowych i inspektor ds. administracyjno – gospodarczych);
- 1 osobę zatrudnioną na stanowisku pn. „konserwator/pomoc kuchenna” – 0,17 etatu.

Liczba opiekunów wchodzących w skład zespołu stanowi 20% ogółu pracowników zespołu, natomiast liczba pokojowych kształtuje się na poziomie 17% wszystkich pracowników zespołu.

Przekroczony został dopuszczalny przepisami wskaźnik osób niebędących pracownikami Domu, a wliczanych do wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym.

W skład zespołu terapeutyczno – opiekuńczego wchodzi ogółem 30 osób. Do wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym wliczono 5 osób, niebędących pracownikami Domu, co stanowi 17% ogółu pracowników ww. zespołu. Zatem, nie został zachowany dopuszczalny ustawowo 10% wskaźnik osób niebędących pracownikami Domu, a wliczanych do wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym, o którym mowa w §6 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Do przedmiotowego wskaźnika zatrudnienia wliczono: osoby świadczące pracę odpłatnie w ramach przepisów prawa cywilnego (tj. umowy zlecenia - 3 osoby, umowy o świadczenie usług – 2 osoby). Łącznie ww. osoby stanowiły 1,85 etatu.

Analiza dokumentacji wykazała spadek liczby etatów w zespole terapeutyczno – opiekuńczym przy jednoczesnym wzroście osób spoza zespołu wliczanych do wskaźnika zatrudnienia.

Ogólna liczba pracowników utrzymuje się na stałym poziomie, w porównaniu do kontroli doraźnej Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, w 2016r. Dyrektor Domu zatrudnia łącznie 30 osób wchodzących w skład zespołu terapeutyczno – opiekuńczego. Kontrolujący obserwują spadek liczby etatów w zespole terapeutyczno – opiekuńczym, z 25,38 etatów na 23,52 etaty, tj. mniej o 1,86 etatu w zespole. Wątpliwości kontrolujących budzi również wzrost liczby etatów i pracowników spoza zespołu wliczanych do wskaźnika zatrudnienia. W 2016r. funkcję pracownika pierwszego kontaktu pełniła tylko 1 osoba (0,25 etatu). W dniu

kontroli były to 3 osoby w wymiarze łącznie 0,67 etatu, co stanowi 10% ogólnej liczby pracowników w zespole. Kontrolujący oceniają negatywnie spadek ogólnej liczby etatów w zespole, przy jednoczesnym wzroście liczby osób spoza tego zespołu. Podstawą właściwej realizacji usług są pracownicy działu terapeutyczno – opiekuńczego. Tylko w wyjątkowych przypadkach mogą to być osoby spoza tego działu. Pani Dyrektor nie wyjaśniła przyczyn tej sytuacji.

Kontrolujący ustalili, że Dyrektor Domu zmniejszyła zatrudnienie w grupie zawodowej pokojowych i terapeutów, na rzecz opiekunów.

W Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, wg stanu na dzień kontroli tj. 7 grudnia 2017r., Dyrektor zatrudniał łącznie 6 opiekunów, w sumie na 5,5 etatów, tj. 200% wzrost liczby etatów w porównaniu do poprzedniej kontroli. Kontrolujący obserwują tendencję wzrostową liczby osób zatrudnionych w grupie zawodowej opiekunów (z 10% na 20% w porównaniu do grudnia 2016r.), przy jednoczesnym spadku pokojowych (z 21% na 17%). Z kolei, zmalała liczba osób realizujących zajęcia terapeutyczne z mieszkańcami. Spadek odnotowuje się na stanowiskach: terapeuta, instruktor terapii zajęciowej, instruktor kulturalno – oświatowy (łącznie 3,5 etaty). Zespół kontrolny pozytywnie ocenia zmiany w tych grupach zawodowych, ze względu na stwierdzone – w toku poprzedniej kontroli doraźnej – zwiększone zapotrzebowanie na usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne mieszkańców oraz angażowanie terapeutów do wykonywania czynności opiekuńczych czy pielęgnacyjnych. Zatem, w opinii zespołu kontrolnego, zmiany w tym zakresie są jak najbardziej uzasadnione.

Dyrektor Domu zatrudnia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego na stanowiskach tzw. łączonych.

Z analizowanego wykazu pracowników oraz akt osobowych pracowników zespołu wynika, że 2 osoby w zespole terapeutyczno – opiekuńczym są zatrudnione na stanowiskach tzw. łączonych pod nazwą: „konserwator/pomoc kuchenna” oraz „opiekun/kierowca samochodu osobowego” - pracownik faktycznie nie świadczy pracy i nie został wliczony do wskaźnika zatrudnienia (zwolnienie lekarskie powyżej 30 dni). Dyrektor Domu zatrudnia ww. pracowników na podstawie jednej umowy o pracę. Kontrolujący zgadzają się ze stanowiskiem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – z 20 marca 2017r. W stanowisku wskazano, że w przypadku, gdy pracodawca chce, aby pracownik świadczył dla niego pracę wielorodzajową, powinien zatrudnić pracownika na podstawie jednej umowy o pracę, w której wskazane będą rodzaje umówionej pracy oraz wymiar zatrudnienia.

Określenie czasu, jaki pracownik będzie poświęcał na pracę danego rodzaju, może nastąpić w umowie. Przykładowo, pracodawca zatrudniając pracownika na stanowisku „opiekun/kierowca samochodu osobowego”, określa w umowie:

- wymiar zatrudnienia opiekuna, np. 2/3 wymiaru etatu oraz
- wymiar zatrudnienia kierowcy..., np. 1/3 etatu.

Doprecyzowania wymaga dokumentacja dot. zatrudnienia osób, które świadczą pracę wielorodzajową.

Kontrolujący stwierdzili ograniczone zabezpieczenie dyżurów.

W Domu występują sytuacje jednoosobowego zabezpieczenia kadrowego na części dyżuru dziennego. Organizacja pracy Domu nie zmieniła się od czasu ostatniej kontroli w Jednostce. Z analizowanych grafików dyżurów wynika, że w listopadzie 2017r., w przypadku 6 dni w miesiącu, odnotowano jednoosobowe zabezpieczenie kadrowe (01.11.2017r., 04.11.2017r., 11.11.2017r., 18-19.11.2017r. i 25.11.2017r.). Ograniczenia kadrowe kontrolujący odnotowują systematycznie w:

- soboty,
- niedziele,
- święta

w godzinach od 15⁰⁰-19⁰⁰. W tym czasie, na dyżurze obecny był 1 pracownik – pielęgniarka – dla 47 mieszkańców Domu. W opinii zespołu kontrolnego, stwierdzona jednoosobowa obsada kadrowa, nie pozwala na właściwe zabezpieczenie potrzeb 47 mieszkańców Domu. Jedna pielęgniarka, nie jest w stanie reagować na wszystkie sygnały mieszkańców.

Kontrolujący ustalili również, że 05.11.2017r., w godzinach od 15⁰⁰-19⁰⁰, dyżur pełniła pielęgniarka. W tym czasie dyżur pełnił instruktor terapii zajęciowej. W opinii kontrolujących taka sytuacja nie zagraża bezpieczeństwu mieszkańców z uwagi na obecność na dyżurze drugiego pracownika zespołu terapeutyczno – opiekuńczego.

(akta kontroli str.65-76; 79-152)

Zalecenia o treści dostosować liczbę oraz rodzaj określonych grup zawodowych w zespole terapeutyczno – opiekuńczym do indywidualnych potrzeb mieszkańców ... zostało zrealizowane częściowo.

Dom spełnia warunki w zakresie liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno – opiekuńczym w Domu zgodnie z ustawowymi wymaganiami, w przeliczeniu na etaty.

Dyrektor Domu zmniejszyła zatrudnienie w grupie zawodowej pokojowych i terapeutów, na rzecz opiekunów, co kontrolujący pozytywnie oceniają. Kontrolujący negatywnie oceniają spadek ogólnej liczby etatów w zespole terapeutyczno – opiekuńczym przy jednoczesnym wzroście osób spoza zespołu wliczanych do wskaźnika zatrudnienia.

Dodatkowo, stwierdzono, przekroczenie dopuszczalnego wskaźnika osób niebędących pracownikami Domu, a wliczanych do wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym (17%). Dyrektor Domu zatrudnia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego na stanowiskach tzw. łączonych. Doprecyzowania wymaga dokumentacja dot. zatrudnienia osób, które świadczą pracę wielorodzajową. Dodatkowo, stwierdzono ograniczone zabezpieczenie dyżurów w porze dziennej.

Ad. 3. Zadania pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dom niezależnie od typu świadczy usługi: bytowe, opiekuńcze, wspomagające. Przepisy szczegółowo wskazują poszczególne elementy tych usług. Usługi te powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców. Zatem zatrudnienie w Domu w poszczególnych grupach zawodowych powinno być dostosowane do faktycznych potrzeb mieszkańców.

Do oceny zagadnienia kontrolujący przyjęli:

- analizę zapisów Regulaminu Organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, który Zarząd Powiatu w Międzyzrzeczu przyjął 13 marca 2017r.
- analizę akt osobowych losowo wybranych pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego,
- analizę dzienników zajęć prowadzonych w pracowniach Domu za listopad 2017r.,
- dokumentację z indywidualnego procesu wsparcia wybranego mieszkańca.

Ocenie poddano 5 zakresów czynności pracowników zespołu terapeutycznego. Kontrolujący wybrali z listy przedłożonej przez Dyrektora Domu pierwszą osobę w każdej grupie stanowisk tj.:

- instruktora terapii zajęciowej (poz. 4 na liście);
- pielęgniarki (poz. 7 na liście);
- fizjoterapeuty (poz. 14 na liście);
- opiekuna (poz. 15 na liście);
- pokojowej (poz. 21 na liście).

Ocenie podlegały ponadto dzienniki zajęć z 5 pracowni (krawiecko – plastyczna, kulinarna, rehabilitacji, wikliniarska, komputerowa) za miesiąc listopad 2017r.

Próby doboru indywidualnego procesu wsparcia mieszkańca, kontrolujący dokonali w oparciu o analizę dzienników zajęć terapeutów. Wybrali jednego mieszkańca, który nie uczestniczył w zajęciach.

Kontrolujący ustalili, że pracownicy zespołu terapeutyczno – opiekuńczego, nadal częściowo realizują zadania nie związane z bezpośrednią pracą z mieszkańcem.

Nadal w zakresach czynności części pracowników znajdują się obowiązki, które nie są związane z bezpośrednim wsparciem mieszkańca. Dotyczą przede wszystkim zadań instruktora terapii zajęciowej. Do jego obowiązków należy m.in.:

- pełnienie obowiązków kierowcy;
- opracowywanie i układanie jadłospisów dziennych z uwzględnieniem dat, godzin posiłków, dań, potraw i gramatury - instruktor terapii zajęciowej;
- codzienne sporządzanie raportów żywieniowych.

W opinii kontrolujących, do przyjęcia jest sytuacja, w której pracownik kieruje pojazdem i zajmuje się mieszkańcami, których dowozi, o ile jest to sytuacja realna. W badanym okresie znalazł się jeden taki zapis w dzienniku pracownika. Kontrolujący sugerują monitorowanie możliwości wykonywania tych dwóch czynności jednocześnie przez pracownika. Natomiast - w opinii kontrolujących - zadanie związane z układaniem jadłospisu, nie należy do obowiązków instruktora terapii zajęciowej. Do tego celu, w Domu powinien być zatrudniony dietetyk. Przygotowanie jadłospisu, nie wiąże się z bezpośrednią pracą z mieszkańcem, lecz dostosowaniem posiłków do obowiązujących wymagań/zleconej przez lekarza diety. Instruktor terapii zajęciowej, podobnie jak pracownik pierwszego kontaktu, może natomiast zgłaszać dietetykowi preferencje żywieniowe mieszkańca. Pani Dyrektor Domu wyjaśniła, że inny pracownik Domu przygotowuje jadłospisy, które konsultuje z pracownikami zespołu terapeutyczno – opiekuńczego. Na dowód przedstawiła jego zakres czynności. Do uregulowania zatem zapisy zakresu czynności instruktora terapii zajęciowej.

Analiza dokumentacji wykazała, że pracownicy zespołu terapeutyczno – opiekuńczego realizują zadania przypisane różnym grupom zawodowym, które nie są związane ze specyfiką stanowiska pracy.

Z analizowanych zakresów czynności wynika, że wszyscy pracownicy mają obowiązek „wyrabiania nawyków higieny osobistej i utrzymania porządku we własnym otoczeniu”, 3 spośród badanych – „dbanie o schludny, estetyczny wygląd mieszkańców i kompletność ich ubioru” oraz „wdrażanie mieszkańców do samodzielności i zaradności”. Zapisy takie nie budzą wątpliwości na stanowiskach terapeutów, w sytuacji, gdy ich realizacja odbywa się na danych zajęciach. Z dzienników zajęć wynika natomiast, że prowadzący zajęcia budzą mieszkańców, pomagają im się ubierać, pomagają posprzątać pokoje. Zapisy w zakresach czynności brzmią zbyt ogólnie, nie wiadomo o jakie czynności chodzi, i gdzie mają być realizowane. Tymczasem prowadzący zajęcia uczestniczą również w toaletach mieszkańców, przy posiłkach, czynnościach pielęgnacyjnych. W 4 pracowniach (poza komputerową) terapeuci realizowali zadania związane z towarzyszeniem mieszkańcowi przy posiłku, toaletą, pielęgnacją, samoobsługą mieszkańca. W pracowni wikliniarskiej – pracownik nie wyodrębnił czasu poświęcanego na te czynności, zdarzało się to również w innych pracowniach. Z podanego czasu zajęło im to łącznie 107 godzin przez 55 przepracowanych dni. Od czasu poprzedniej kontroli, Pani Dyrektor wyodrębniła nową pracownię – kulinarną. Zajęcia w tej pracowni polegają na włączaniu mieszkańców w przygotowanie posiłków, nakrycie do stołu, towarzyszeniu im podczas posiłków. Z badania dzienników pozostałych pracowni wynika, że ich terapeuci również włączają się w te czynności, w tych samych godzinach lub wymiennie na stołówce. W opinii kontrolujących, zmiana nazw pracowni i sposobu adnotacji w dziennikach, nie zmieniła sposobu organizacji pracy w Domu. Mieszkańcy wraz z terapeutami przygotowują posiłki, podają do stołu, sprzątaj stołówkę. Dyrektor Domu wyjaśniła, że dyżury te, mieszkańcy pełnią dobrowolnie według listy, „która powstaje przy współpracy opiekuna i mieszkańców”. Wyjaśniła ponadto, że „posiłki w Domu obecnie przygotowują osoby pełniące funkcje pomocy kuchennej oraz zatrudniona na umowę zlecenie” (...). Analiza zakresów czynności wykazała, że faktycznie do zadań pomocy kuchennej należy przygotowywanie posiłków. Osoba ta jednak, w dniu kontroli zatrudniona była na stanowisku pokojowej (poz. 21 na liście pracowników). Pani Dyrektor nie wyjaśniła przyczyn zmiany jej stanowiska oraz wpływu tej zmiany na skład zespołu terapeutyczno – opiekuńczego. Osoba zatrudniona na umowę zlecenie została zobowiązana do „wykonywania różnymi technikami i metodami – zgodnie z normami surowcowymi – różnych asortymentów potraw (...)”. Dyrektor Domu

nie dołączyła dokumentów z wykonania tego zadania przez zleceniobiorcę. Trudno tym samym ustalić, w jakim stopniu pracownik realizuje zadania, a w związku z tym, czy terapeuci włączają się w realizację zadania na skutek potrzeb organizacyjnych Domu.

Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, do zadań działu terapeutyczno – opiekuńczego należy m.in. *utrzymywanie w należytych warunkach sanitarnych pomieszczeń, mających związek z żywieniem mieszkańców, wg przepisów dla zakładów żywienia zbiorowego*. Drugi dział Domu – administracyjno – ekonomiczny – ma za zadanie m.in. *nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem magazynu oraz kuchni*. Te zapisy oraz dzienniki zajęć potwierdzają, że zadania porządkowe w kuchni, wykonują pracownicy zespołu terapeutyczno – opiekuńczego.

Nadal też terapeuci uczestniczą w czynnościach należących do opiekunów. Kontrolujący ponownie wyrażają wątpliwości, co do sposobu organizacji posiłków w Domu oraz czynności wykonywanych przez terapeutów.

Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1330 ze zm.)

(akta kontroli str.65-76; 79-136, 153-266)

Zalecenia o treści:

- *dostosować liczbę oraz rodzaj określonych grup zawodowych w zespole terapeutyczno – opiekuńczym do indywidualnych potrzeb mieszkańców ...*,
- *pracownikom zespołu terapeutyczno – opiekuńczego powierzać zadania wynikające wyłącznie z charakteru zajmowanego stanowiska ...*

zostały zrealizowane częściowo. Mniej odnotowano czynności nie związanych z bezpośrednią pracą z mieszkańcem, pomimo, że w zakresach czynności pracowników nadal znajdują się takie zapisy. Dyrektor Domu utworzyła pracownię kulinarną, co kontrolujący oceniają pozytywnie. Nadal jednak wątpliwości budzi sposób organizacji posiłków w Domu. Nadal instruktorzy terapii zajęciowej włączają się w dużym stopniu w czynności opiekuńcze. W opinii kontrolujących, takie sytuacje mogą zdarzać się w wyjątkowych okolicznościach, nie mogą stanowić stałej praktyki. Występują natomiast trudności w pełnej realizacji indywidualnego wsparcia mieszkańca. Zaplanowane cele i zadania nie są realizowane, co może negatywnie wpływać na sposób funkcjonowania mieszkańca w Domu. Przy prawie dwuletnim braku postępów w realizacji celu – zespół nie zweryfikował ich przyczyn.

Zalecenia do dalszej realizacji.

Dodatkowo, stwierdzono uchybienia w dokumentacji dotyczącej wybranego mieszkańca zgodnie z treścią protokołu.

Ad. 4. Usługi żywieniowe, organizacja posiłków.

W myśl zapisów cyt. rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, obowiązkiem Domu jest zapewnienie mieszkańcom wyżywienia, tj. 3 posiłki dziennie, dla których czas

wydawania wynosi 2 godziny. Ponadto, mieszkaniec ma możliwość wyboru zestawu posiłków lub otrzymania posiłku dodatkowego oraz posiłku dietetycznego, zgodnie ze wskazaniem lekarza. Rozporządzenie reguluje również całodobowy dostęp mieszkańca do napojów i produktów żywnościowych; możliwość spożywania posiłków w pokoju mieszkalnym oraz w razie potrzeby – karmienie.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli:

- analizę zapisów Regulaminu Organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, który Zarząd Powiatu w Międzyrzeczu przyjął 13 marca 2017r.
- analizę dokumentu, który określa czas wydawania posiłków,
- analizę jadłospisów za listopad 2017r.;
- dokumenty, potwierdzające potrzebę stosowania diety u konkretnych mieszkańców Domu,
- analizę dzienników zajęć pracowni kulinarnej za listopad 2017r.;
- dokumentację z indywidualnego procesu wsparcia wybranego mieszkańca.

Kontrolujący przyjęli również do badania, nadesłane przez Dyrektora Domu zakresy czynności osób zatrudnionych na stanowiskach: pomoc kuchenna, konserwator/pomoc kuchenna, instruktor ds. administracyjno – gospodarczych. Analiza dotyczyła również zapisów umowy zlecenia.

Próby doboru indywidualnych procesów wsparcia mieszkańców, kontrolujący dokonali w oparciu o analizę dzienników zajęć terapeutów. Wybrali jednego mieszkańca, który najczęściej uczestniczył w zajęciach kulinarnych.

Analiza dokumentacji wykazała, że czas wydawania posiłków jest zgodny przepisami prawa. Dom zapewnia również posiłki dietetyczne.

W Domu w dni powszednie obowiązuje następujący czas wydawania posiłków:

Śniadanie – w godz. od 8:00 do 10:00;

Obiad – w godz. od 13:00 do 15:00;

Kolacja – w godz. od 17:30 do 19:30.

W sobotę i w niedzielę inny jest czas wydawania obiadu: od godz. 12:40 do 14: 30.

Z jadłospisów wynika natomiast, że Dom oferuje następujące posiłki: śniadanie, II śniadanie, obiad i kolację. Drugie śniadanie nie jest jednak ujęte w dokumencie, który określa czas

wydawania posiłków. W opinii kontrolujących jadłospisy powinny być podpisane przez osoby uprawnione do ich sporządzania (dokumenty nie są podpisane). Z zapisów regulaminu organizacyjnego Domu wynika, że Dom nie zatrudnia dietetyka. Z zakresów czynności osób zatrudnionych na stanowisku pomocy kuchennej, wynika, że „uczestniczą” oni w planowaniu jadłospisów. Planowanie jadłospisów należy natomiast do zadań pracownika administracyjno – gospodarczego. Pani Dyrektor przedłożyła zaświadczenie ze szkolenia nt. „Planowania i układania jadłospisów ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń żywieniowych w domach pomocy społecznej dla pracownika administracyjno – gospodarczego i kierownika działu terapeutyczno – opiekuńczego. Instruktor terapii zajęciowej posiada natomiast dyplom ukończenia szkół chorążych, w którym otrzymał tytuł: technik służb kwatermistrzowskich o specjalności wojskowe żywienie zbiorowe. Kontrolujący wyrażają wątpliwości, czy te dokumenty wystarczają do planowania i układania jadłospisów. Sugerują tym samym zatrudnienie wykształconej kierunkowo osoby na stanowisku dietetyka.

Jadłospisy prowadzone w Domu dotyczą odrębnie śniadania i kolacji, odrębnie obiadu. Kontrolujący ustalili, że do każdego z głównych posiłków jest zaplanowany również posiłek dietetyczny. Dla diety cukrzycowej zaplanowane są dodatkowe posiłki w godz.11:00 oraz 21:00. Pani Dyrektor Domu wyjaśniła, że pięciu mieszkańców objętych jest dietą. Na prośbę kontrolujących przedstawiła dokumenty potwierdzające schorzenie oraz potrzebę stosowania diety dwóch wybranych mieszkańców (nr 3 i 6 z listy mieszkańców z dietą cukrzycową).

Mieszkańcy Domu porządkują stołówkę, niektórzy uczestniczą w przygotowaniu posiłków.

W listopadzie 2017r. w ramach zajęć w pracowni kulinarnej 29 mieszkańców (na 47) wykonywało zadania w stołówce – tj. 62% mieszkańców. Forma zajęć pod nazwą „jestem dyżurnym”, wg. zapisów w dzienniku zajęć, polega na:

- sprzątaniu pomieszczenia i stołów,
- wydawaniu posiłków;
- nakrywaniu do stołu,
- przygotowywania zastawy,
- zachowywania się przy stole
- przygotowywania posiłków
- przyglądaniu jak przygotowuje posiłek „grupa instruktazowa”.

Niektóre czynności zapisane są bardziej ogólnie np. „jestem dyżurnym w pracowni kulinarnej - obiad.” Nie można było tym samym ustalić w pełni, jakie czynności w tym czasie wykonywali. Pani dyrektor Domu wyjaśniła że „zwyczajowo dyżurni zajmują się:

- przygotowaniem stołówki;
- przeniesieniem talerzy ze zmywalni na stołówkę,
- nakrywaniem do stołu: układanie talerzy, kubków i sztućców,
- porządkowaniem stołówki: zamiatanie, umycie blatów i układanie krzeseł,
- zadaniem dyżurnych jest dawanie dobrego przykładu innym mieszkańcom”.

Zajęcia odbywały się w godzinach poprzedzających posiłek w Domu, w jego trakcie i po posiłku. Realizowane były zatem na rzecz wszystkich mieszkańców Domu.

Kontrolujący pozytywnie oceniają aktywizację kulinarną mieszkańców. Wątpliwości kontrolujących wzbudza ten sposób - jako wyłączny - organizacji posiłków w Domu i prac porządkowych na stołówce. Dom Pomocy Społecznej przeznaczony jest dla osób całkowicie zależnych. Kontrolujący popierają udział mieszkańców w pracach Domu, ale pod warunkiem, że jest to forma ich aktywizacji, a do tego typu usług zatrudnieni są odrębnie pracownicy. Z analizy zakresów czynności wynika, że zadanie to realizują w Domu 2 osoby. Jedna – zatrudniona na umowę zlecenie. Druga od 21.12.2017r. pełni funkcję pomocy kuchennej. Wcześniej zatrudniona była na stanowisku pokojowej. Kontrolujący oceniają pozytywnie taką zmianę organizacyjną, pod warunkiem, że nie zaburzy ona wymiaru zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym.

Kontrolujący ustalili, że mieszkańcy mają zapewniony całodobowy dostęp do posiłków i napoi – pod nadzorem personelu Domu.

W trakcie oględzin w Domu kontrolujący ustalili, że produkty żywnościowe znajdują się w kuchni, w lodówce i w szafkach. Woda mineralna dostępna jest w dystrybutorach na korytarzach Domu: parterze i piętrze. Jak wyjaśnia Dyrektor Domu, kuchnia pełni również funkcję pracowni kulinarnej. Wyjaśnia również, że „ dodatkowy posiłek mieszkańcy pobierają w towarzystwie personelu. (...). Gorące napoje mieszkańcy przygotowują samodzielnie lub z pomocą personelu, w miarę potrzeb (...). Każdy pracownik Domu, jest świadomy, że wydawanie dodatkowego posiłku należy do jego obowiązków.” Kontrolujący zaznaczają, że w zakresie czynności badanych pracowników nie znajdują się tego typu zapisy. Jako dowód realizacji tego zadania, Pani Dyrektor przedstawiła zestawienie miesięczne artykułów spożywczych, umowę i faktury na zakup wody mineralnej do dystrybutorów za styczeń 2018r.

Z badanej dokumentacji wynika, że zajęcia kulinarne w Domu dostosowane są do zainteresowań i umiejętności mieszkanki.

Na podstawie raportów terapeutów kontrolujący ustalili, że jedna z mieszanek uczestniczy często w pracach kulinarnych. Kontrolujący przeanalizowali zatem indywidualny proces wsparcia tej mieszkanki. Zespół terapeutyczny – opiekuńczy, założył realizację celu „wzmacnianie aktywności psychofizycznej”. Taki cel znalazł się w indywidualnym planie wsparcia z 16 maja 2014r. i 17 czerwca 2015r. (kontrolujący uznali, że dokument pn. weryfikacja indywidualnego planu jest faktycznie planem, gdyż zawiera jego elementy). Cele szczegółowe również były podobne, zakładały m.in. uczestnictwo w ulubionych formach terapii zajęciowej. Z prowadzonych rozmów i obserwacji mieszkanki wynika, że dobrze czuje się na tych zajęciach i chętnie w nich uczestniczy. Jest to jednak sposób realizacji celu szczegółowego, który powinien prowadzić do realizacji celu głównego. Indywidualny plan wsparcia nie wyszczególnia działań dla celów szczegółowych. Każda z tych pozycji jest opisana ciągiem. W domyśle – zadanie pn. „udział w zajęciach (...) kulinarnych (...)”, służy realizacji celu pn. „uczestnictwo w ulubionych formach terapii zajęciowej”. Tak skonstruowany cel szczegółowy, faktycznie służy realizacji celu głównego pn. „wzmocnienie aktywności psychofizycznej”. Kontrolujący zwracają jednak uwagę, na właściwe określenie celu głównego, który powinien być ustalony, w oparciu o rozpoznane niezaspokojone potrzeby mieszkańca.

Wylączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1330 ze zm.).

(akta kontroli str.67-76, 153-262, 267-304)

Zalecenie o treści: *zapewnić mieszkańcom posiłki w wymaganych odstępach czasu oraz dopracować dokumentację dot. stosowania indywidualnych diet w przypadku osób tego wymagających...* zostało w pełni zrealizowane. Analiza dokumentacji wykazała dodatkowo, że uregulowania wymaga kwestia zatrudnienia wykwalifikowanej do sporządzania jadłospisów osoby. Występują również trudności w realizacji indywidualnego planu wsparcia mieszkańca. Trudności te dotyczą rozpoznania niezaspokojonych potrzeb mieszkańca i ustalenia adekwatnie do nich celów pracy. Zespół terapeutyczno – opiekuńczy nie bada na bieżąco stopnia zaspokojenia potrzeb i postępów w realizacji celów.

Ad. 5. Higiena osobista i pielęgnacja mieszkańca.

Zgodnie z §5 ust. 1 pkt 1 pkt d cyt. rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, Dom niezależnie od typu świadczy usługi w zakresie bytowym zapewniając m.in. utrzymanie czystości. Zgodnie z §6 ust. 1 pkt 8 cyt. rozporządzenia mieszkańcom domu zapewnia się pomoc w utrzymaniu higieny osobistej. Patrząc przez pryzmat cytowanego wyżej zapisu art. 55 ustawy o pomocy społecznej usługi opiekuńcze, w tym pomoc w utrzymaniu higieny osobistej dostosowana powinna być do indywidualnych potrzeb mieszkańca oraz stopnia jego sprawności fizycznej i psychicznej.

Do badania zagadnienia, kontruujący przyjęli następujące dokumenty:

- Procedurę toalety i kąpieli mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie (zwana dalej procedura pierwszą),

- Procedurę kąpieli i toalety podopiecznego leżącego w łóżku (zwana dalej procedura drugą);
- „listę pomocniczą podczas kąpieli lub towarzyszenia przy kąpieli mieszkańców domu podczas dyżuru popołudniowego” za listopad 2017r.

Dokumenty regulujące sposób realizacji czynności higienicznych w stosunku do mieszkańca są jasno zdefiniowane dla pracowników Domu

Aktualnie przedłożone dokumenty kontrolującym bardzo szczegółowo określają czynności, jakie musi wykonać pracownik, przy toalecie/kąpieli mieszkańca. Kontrolujący pozytywnie oceniają podział zadania według sprawności mieszkańców Domu. Kontrolujący zakładają jednocześnie, że osoby odpowiedzialne, za wykonanie tych czynności potrafią określić zawarte w dokumencie:

- Techniki i metody prowadzenia czynności;
- Stopień samodzielności pacjenta;
- Świadomą zgodę podopiecznego;
- Odpowiednią temperaturę otoczenia.

Wątpliwości kontrolujących budzi kwestia określenia pomieszczenia, w którym kąpiel/toaleta będzie wykonana. W przypadku pierwszej procedury, w domyśle jest to łazienka, w przypadku drugiej – pokój mieszkańca. Jest to istotne pod względem realizacji punktu, który dotyczy zachowania intymności mieszkańca. Kolejne wątpliwości dotyczą zapisu w procedurze drugiej „sprawdzenie u kobiety stanu skóry pod biustem. Zapisy nie regulują dalszych czynności w sytuacji zaobserwowanych zmian na skórze.

Liczba kąpieli, toalet i czynności higienicznych mieszkańców jest dostosowana do ich potrzeb. Dom stosuje dobre praktyki w sposobie dokumentowania tych czynności.

Dyrektor Domu przedłożyła karty oceny stanu pacjenta wg zmodyfikowanej skali Barthel dla 6 mieszkańców. Mieszkańcy Ci zostali sklasyfikowani w skali Barthel do 40 pkt. Wszyscy otrzymali 0 punktów o ocenie związanej z myciem i kąpielą całego ciała. Wszyscy zatem są zależni od pomocy personelu w tych czynnościach. Z analizy badanej dokumentacji, wynika, że mieszkańcy Ci byli kąpani przez 29 dni, na 30 w miesiącu. Czynności tych, personel nie wykonał lub nie odnotował 11 listopada 2017r. Kontrolujący nie znaleźli w badanej dokumentacji, informacji nt. przyczyn nie wykonanych czynności kąpielowych w tym dniu.

Kontrolujący pozytywnie oceniają wprowadzony przez Panią Dyrektora, sposób rejestrowania kąpieli mieszkańców. Dokument, poza nazwiskiem mieszkańca i podpisem pracownika, który go w danym dniu kąpał, posiada adnotację o samodzielności mieszkańca. W badanych przypadkach, mieszkańcy kąpani byli przy pomocy personelu (P), lub przez personel (W). Z dokumentu tego wynika ponadto, że w ciągu 29 dni, codziennie czynnościom kąpielowym podlegała znaczna większość mieszkańców Domu. Kontrolujący sugerują, aby odnotowywać przyczyny sytuacji, w których mieszkaniec nie podlega kąpieli. Tylko w jednym takim przypadku znalazł się bowiem zapis „odmówił”. W dokumencie znalazły się podpisy głównie opiekunów i pokojowych, jednego podpisu kontrolującym nie udało się zidentyfikować. Nie można dokonać pełnej oceny zaangażowania poszczególnych grup zawodowych w ten proces.

(akta kontroli str. 390-422)

Zalecenie o treści: *Dostosować liczbę kąpieli do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców oraz dopracować dokumentację dot. procedury toalety i kąpieli w Domu ...* zostało w pełni zrealizowane. Do ewentualnego wykorzystania sugestie kontrolujących, które służą doprecyzowaniu informacji w dokumentach.

WNIOSKI:

1. Liczba mieszkańców Domu jest zgodna ze statutową liczbą miejsc i nie przekracza liczby z zezwolenia Wojewody Lubuskiego.
2. Dom spełnia standard usług bytowych i sanitarnych. Wewnątrz budynku głównego nadal występują bariery architektoniczne (brak windy).
3. Dyrektor Domu - w dniu kontroli w siedzibie jednostki - zatrudniał liczbę pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego w wymaganym ustawowo wymiarze - w przeliczeniu na etaty.
4. Przekroczony został dopuszczalny przepisami wskaźnik osób niebędących pracownikami Domu, a wliczanych do wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym.
5. Spadła liczba etatów w zespole terapeutyczno – opiekuńczym przy jednoczesnym wzroście osób spoza zespołu wliczanych do wskaźnika zatrudnienia.
6. Nadal, w Domu występują sytuacje jednoosobowego zabezpieczenia kadrowego na części dyżuru dziennego.
7. Dyrektor Domu zmniejszyła zatrudnienie w grupie zawodowej pokojowych i terapeutów, na rzecz opiekunów.

8. Dyrektor Domu zatrudnia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego na stanowiskach tzw. łączonych. Doprecyzowania wymaga dokumentacja dot. zatrudnienia osób, które świadczą pracę wielorodzajową.
9. Pracownicy zespołu terapeutyczno – opiekuńczego, nadal częściowo realizują zadania nie związane z bezpośrednią pracą z mieszkańcem.
10. Pracownicy zespołu terapeutyczno – opiekuńczego realizują zadania przypisane różnym grupom zawodowym, które nie są związane ze specyfiką stanowiska pracy.
11. Uchybienia w dokumentacji dotyczącej zaangażowania mieszkańca w realizację usług w Domu;
12. Występują trudności w pełnej realizacji indywidualnego wsparcia mieszkańca, w tym rozpoznaniu jego niezaspokojonych potrzeb, wyznaczaniu celu głównego, weryfikacji stopnia jego realizacji.
13. Czas wydawania posiłków jest zgodny przepisami prawa. Dom zapewnia również posiłki dietetyczne.
14. Mieszkańcy Domu porządkują stołówkę, niektórzy uczestniczą w przygotowaniu posiłków.
15. Mieszkańcy mają zapewniony całodobowy dostęp do posiłków i napoi – pod nadzorem personelu Domu.
16. Zajęcia kulinarne w Domu dostosowane są do zainteresowań i umiejętności badanej mieszkanki.
17. Dokumenty regulujące sposób realizacji czynności higienicznych w stosunku do mieszkańca są jasno zdefiniowane dla pracowników Domu.
18. Liczba kąpieeli, toalet i czynności higienicznych mieszkańców jest dostosowana do ich potrzeb. Dom stosuje dobre praktyki w sposobie dokumentowania tych czynności. Do ewentualnego wykorzystania sugestie kontrolujących, które służą doprecyzowaniu informacji w dokumentach.
19. Do uregulowania zapisy zakresu czynności instruktora terapii zajęciowej zgodnie z treścią protokołu oraz zatrudnienia wykształconej kierunkowo osoby na stanowisku dietetyka.

Wnioski zawarte w punktach 2, 4, 9, 12 stanowią **istotne uchybienia**, w punktach 6, 8, 10, 11, 14 **stanowią uchybienia**. Wnioski w pkt 18 i 19 stanowią **sugestię** kontrolujących. Kontrolujący sugerują również zatrzymanie wzrostu liczby osób spoza zespołu wliczanych do wskaźnika zatrudnienia (pkt 5).

Dom stosuje **dobre praktyki** w organizacji usług w Domu (pkt 7) oraz dokumentowania czynności higienicznych na rzecz mieszkańców (pkt 18).

Ocena realizacji zaleceń wydanych na skutek przeprowadzonej kontroli doraźnej w jednostce 30 czerwca 2016 r.

Zalecenia o treści:

1. Spełnić wszystkie warunki wymagane standardem w zakresie usług bytowych i sanitarnych zgodnie ze wskazówkami zawartymi w protokole, na mocy art. 57 i 57a cyt. ustawy;
2. Dostosować liczbę oraz rodzaj określonych grup zawodowych w zespole terapeutyczno – opiekuńczym do indywidualnych potrzeb mieszkańców (...);
3. Pracownikom zespołu terapeutyczno – opiekuńczego powierzać zadania wynikające wyłącznie z charakteru zajmowanego stanowiska (...)

zostały zrealizowane częściowo. Zalecenia do dalszej realizacji. Pozostałe zalecenia Pani Dyrektor Domu zrealizowała w pełni.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialny jest Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się w Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, pod pozycją nr 41.

POUCZENIE

Zgodnie z § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Staroście Powiatu Międzyrzeckiego, drugi – Dyrektorowi Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie, trzeci egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

KIEROWNIK
Oddziału Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Joanna Jaźwińska

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marta Mikołajczyk

Kierownik jednostki:

DYREKTOR
Domu Pomocy Społecznej
w Skwierzynie

mgr Agnieszka Blajet